

Leergang Systeminnovatie vanaf 2021

Gemeente
Amsterdam

Oogstmagazine

Leergang systeeminnovatie

Van september 2021 tot eind februari 2022 was de eerste editie van de leergang systeem-innovatie. Vijftien deelnemers, werkzaam bij verschillende afdelingen van de gemeente Amsterdam, Waternet en Liander, deden mee.

Interview
'Hoe zit je met z'n allen in de wedstrijd?'

Interview
'Als we het niet samen doen dan gaan we het niet redden'

Reflecties
Barrières als vingerwijzing voor systeemveranderingen

Juni 2022

Dossiers Gemeente Kennisinstellingen Regio Stad Samenwerking

Collectie (8)

Over

Redactie openresea

Openresearch.amste
Amsterdam en omst
eigen pagina. Het pl
samenwerking bevo
proberen te begrijp
toenemende complex

Openresearch.amsterdam draagt bij aan een duurzame kennisinfrastructuur tussen gemeenten, kennisinstellingen en overige partijen in de metropoolregio. De hoofdredactie is in handen van het Chief Science Office van de gemeente Amsterdam.

- > Universiteit van Amsterdam
- > Vrije Universiteit Amsterdam
- > Hogeschool van Amsterdam
- > Amsterdam UMC
- > AMS Institute
- > GGD Amsterdam
- > Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
- > Gerrit Rietveld Academie
- > Centrum Wiskunde & Informatica
- > Hogeschool Inholland
- > Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

Open Research:

- **Open Source**
- **Samenwerking van o.a. UvA en gemeente Amsterdam**
- **Landelijke en internationale kennisuitwisseling**

Collectie (6)

Module 1: Een gezamenlijke probleemdefinitie

Olivier, Carien van der Wal

De eerste sessie werken we aan een kernachtige omschrijving van het vraagstuk: de gezamenlijke probleemdefinitie. Een slim geformuleerde probleemdefinitie creëert nieuwe oplossingsruimte en geeft richting en vaart aan het ontwerpproces.

Ontdek de wereld van systeeminnovatie. Hier vind je alle informatie, presentatie, opdrachten en video's overzichtelijk bij elkaar. Klik op 'meer informatie' voor het zien van de introductievideo

Meer informatie

In onderstaande video neemt Anouk de Wit (directie Ruimte en Duurzaamheid) je mee in de context van module 1.

Terug naar werk weergave

Onderdeel van

› Leergang Systeeminnovatie

Zichtbaarheid

 Binnen platform

Leergang Systeeminnovatie:

- Open Source
- Gedigitaliseerd
- Toegankelijk

Artikel

Binnen platform

30.04.2024

Essenties

Hieronder vind je de presentatie, het video-college, en het benodigde...

>

Artikel

Binnen platform

30.04.2024

Groepsopdrachten (2A en 2B)

Aan de slag
Durf te twifelen, sta er open in en
bekijk de zaken vanuit...

>

Artikel

Binnen platform

30.04.2024

Terugkoppeling

Wat hebben we geleerd? Dat gaan we
samen bespreken na afloop van de...

>

Artikel

Binnen platform

30.04.2024

Samenwerken

Samenwerken en het voeren van een
goed gesprek is een kunst. Zeker
wanneer...

>

Project

Discussiepagina voor deelnemers

Binnen platform

- Voorbeeld van een module

Essenties

30 april 2024

[Olivier, Carien van der Wal](#)

Hieronder vind je de presentatie, het video-college, en het benodigde studiemateriaal.
Onder de presentatie loopt de tekst door.

Systemen ontstaan door de co-evolutie van probleemdefinities, praktijken en structuren (zie [Box 1](#) voor een voorbeeld). Door de tijd heen vormen deze een samenhangend geheel dat maar moeilijk te ontrafelen en veranderen is. Een systeeminnovatie betreft dan ook een samenhangende verandering in probleemdefinities, structuren en praktijken.

[Reflexief Interactief Ontwerpen \(RIO\)](#) is een methodiek voor het ontwerpen van systeeminnovaties. Het faciliteert de ontwikkeling van nieuwe praktijken, alsook het doorvoeren van structuurveranderingen die nodig zijn om barrières weg te nemen. RIO wordt toegepast in werkvelden waar meerdere opgaven tegelijkertijd spelen, die lastig één voor één op te lossen zijn. Denk aan veeteelt, langdurige zorg en gebiedsontwikkeling. Ook bestaat er vaak geen (volledige) overeenstemming over de aard van de problematiek, en over passende oplossingen. De methode heeft zich inmiddels ook in de praktijk bewezen.

Het maken van een **strategische probleemdefinitie** is dan een belangrijke eerste stap:

- Het creëert inzicht in probleempercepties van verschillende actoren, en helpt om de gezamenlijkheid daarin te vinden.
- Het bepaalt de reikwijdte van een initiatief, en biedt een kader voor actieve deelname van verschillende actoren.
- Het voorkomt dat er te snel in oplossingen wordt gedacht.
- Het geeft een richting en vaart aan het ontwerpproces.

In deze video wordt dit verder uiteengezet:

Presentaties en opdrachten

Presentatieslides

Klik hieronder op de afbeelding om de slides uit de presentatie te openen

Figuur 1 geeft de basislogica weer voor het formuleren van een strategische probleemdefinitie. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen:

- **Problematische condities:** Toestanden of situaties in de context van het initiatief die bijdragen aan (de aard en complexiteit van) een probleem.
- **Probleempercepties:** Opvattingen van verschillende actoren over de aard van het probleem.
- **Probleemdefinitie:** Een verbindende en strategisch geformuleerde omschrijving van het probleem.

Figuur 1: Basislogica voor het formuleren van een strategische probleemdefinitie.

Door afwisselend te werken aan deze componenten, en de een vanuit de andere(n) te preciseren en aan te vullen, ontstaat er een strategische probleemdefinitie die richting en vaart geeft aan het ontwerpproces ([Module III](#)). In de presentatie wordt de Haven Amsterdam gebruikt ter illustratie van de methode.

Media

Documenten

- [1_LeergangSysteemInnovaties _ sessie 1_John Grin.pptx](#) ⓘ ⓘ ⓘ
- [College John 1 slides](#) ⓘ ⓘ ⓘ

Online colleges

Bijlages en downloads

Volgende mijlpaal:

Community!